

Asia: VN/630/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväli (14 a § 1 mom)

Esityksen mukaisesti kunnan ilmastosuunnitelma olisi laadittava tai päivitettävä uuden ilmastolain vaatimukset täyttävä suunnitelma vähintään kerran valtuustokaudessa ja suunnitelman hyväksyisi valtuusto.

Pohjois-Pohjanmaan liitolla ei ole huomautettavaa lakiluonnoksessa esitettyyn aikaväliin.

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö (14 a § 1–2 mom)

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää keskeisenä, että kunnat voivat itse omista lähtökohdistaan päättää ilmastosuunnitelman keskeisistä sisällöistä sekä laatimisen ja seurannan tavoista. Kunnat ovat hyvin erilaisia ja ilmastotoimien vaikuttavuus saavutetaan parhaiten alueen erityispiirteet huomioiden. Riippuen erilaisesta elinkeinorakenteesta, yksittäisten kuntien ilmastotavoitteet voivat olla hyvinkin erilaisia keskenään. On tärkeää, että kunnille varataan tukea ja resursseja ilmastosuunnitelman laatimiseen, toimien edistämiseen ja toimeenpanoon sekä toteutumisen seurantaan.

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetussa laissa (756/2021, 17§) säädetään, että maakunnan liitto edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä. Maakuntaliitot, alueensa keskeisenä edunvalvojana ja lakisääteisten tehtäviensä (alueiden kehittäminen ja maakuntakaavoitus), kautta, voivat toimia kuntien tukena ilmastosuunnitelmien laatimisessa, toimeenpanossa ja seurannassa. Ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen toimet ovat usein kuntarajat ylittäviä laajoja kysymyksiä, jotka edellyttävät laajaa vuoropuhelua, ja joihin vastataan mm. maakuntakaavoituksella. Maakuntaliitot ovat laajassa yhteistyössä laatineet alueelleen ilmastotiekarttoja ja -suunnitelmia, jotka toimivat tarvittaessa vankkana tietopohjana kuntien ilmastosuunnitelmiin.

Ehdotuksessa esitetään, että kunnan alueen kasvihuonekaasupäästöjä seurataan Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämän kuntakohtaisen päästölaskentatyökalun mukaan. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että Suomessa on käytössä kaikille kunnille avoin ja päivittyvä laskentamenetelmä, jonka kehittämiseen panostetaan. On kuitenkin tärkeää, että kuntakohtaisia lukuja tarkasteltaessa sekä tuotanto- että kulutusperusteinen laskenta huomioidaan. Esimerkiksi maatalousvaltaisissa kunnissa kasvihuonekaasupäästöt maataloussektorilta ovat merkittävä osa taakanjakosektorin päästöistä, mutta kulutus jakautuu laajemmalle. Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä päästölaskentatyökalu ei huomioi maankäyttösektorin (LULUCF) lukuja, joten ehdotuksessa esitettyjen hiilinielujen kehityksen seuranta jää vajaaksi, jos muita laskentamenetelmiä ei huomioida. Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää, että esityksessä on huomioitava ja mahdollistettava myös muiden laskentamenetelmien käyttö.

Kunnan ilmastosuunnitelman seuranta (14 a § 3 mom)

Kuten edellisessä kohdassa (Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö 14 a § 1–2 mom) viimeinen kappale.

Kunnan ilmastosuunnitelman huomioiminen kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa (14 a § 3 mom)

-

Mahdollisuus laatia ilmastosuunnitelma yhdessä alueen muiden kuntien kanssa (14 a § 4 mom)

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että kunnat voivat laatia ilmastosuunnitelman omista lähtökohdistaan ja niiden tahojen kanssa, jotka oman ilmastosuunnitelmansa kannalta näkevät tarpeellisiksi.

Muutoksenhaku valtioneuvoston päätöksiin ilmastolain soveltamisalalla (21 b § 1–4 mom)

-

Muutoksenhaku kuntien ilmastosuunnitelmiin (21 b § 5 mom)

-

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee hyvänä, että lakiesityksen myötä kuntien roolin tunnistaminen ilmastotyössä vahvistuu. Isot kunnat ovat laatineet ilmastosuunnitelmiaan, ja on hyvä, että nyt myös pienet kunnat suunnitelmallisesti sitoutetaan työhön. Resurssit ja tuki kunnille ilmastosuunnitelman laadintaan, mutta myös toimeenpanoon, jolla lopulta tavoitteet konkretisoituvat, on keskeisistä.

Muut huomiot

-

Harju Pauli

Isomäki Ritva
Pohjois-Pohjanmaan liitto